

Kiadóhivatal:

Bezerédj István-utca 5. szám.

Az előfizetési pénzek és hirdetések ide küldendők.

Hirdetések

legjutányosabb számítással, díj-szabás szerint.

Megjelenik minden szombaton.

KÖZÉRDEK

Szerkesztőség:

Bezerédj István-utca 5. szám.

Ide küldendők a lapot érdeklő öszes közlemények.

Előfizetés:

egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre 2 kor. 50 fill.

Néptanítóknak,

ha az előfizetést egész évre előre beküldik, 5 kor.

TOLNAVÁRMEGYE TARSADALMI, KÖZIGAZGATÁSI ÉS KÖZGAZDASÁGI ÉRDEKEIT KÉPVISELŐ HETILAP.

AZ ORSZÁGOS M. KIR. FELYEMTENEYSZÉSI FELÜGYELOSÉG HIVATALOS LAPJA.

Belmunkatárs: JANOSITS KÁROLY.

Felölös szerkesztő és lapfoglaló: BODNÁR ISIVÁN.

Egyes szám ára 20 fillér.

Állami biztosítás.

A mostani kormány, mely eddigi törvényalkotásai terén már több ízben tanujelét adta a szociális követelmények iránti érzékének, ismét egy felette hasznos és az ország egész gazdasági életére jelentékenyen kiható reformot valósít meg. Az állami biztosítás minálunk még nincsen bevezetve, éppen ezért annak támogatását és a nép rétegeibe való minél szélesebb bevitelét tűzte most ki programjául, mely vég-eredményében az állami biztosításhoz vezet. A kereskedelemügyi és földművelésügyi miniszterium, mint a »Föv. ért.« értesül, szakosztályaiiban most gyűjteti össze e fontos akciót természetesen megelőző statisztikai adatokat.

A biztosításnak, mint gazdasági intézménynek fontosságát ma hangoztatni szinte neveltséges volna, minden kultúremler tisztában van azzal, hogy eredményes gazdasági élet csak úgy folytatható és csakis ott fejlődhetik ki, ahol a biztosítás intézménye minél szélesebb alpra van fektetve.

Magyarország természeténél fogva is földművelő állam s így amilyen érdeke tehát, hogy a gazdaságsadalom, az államnak eme fontos eleme, jólétében, sőt existenciájában biztosítsák s ne legyen kitéve az időjárás szeszélyeinek, éppen olyan érdeke, hogy ezek a biztosítások olyan alapelvek szerint valósítsanak meg, hogy azok a legszélesebb körben is elhelyezést találjanak.

Körülbelül 12 millió katasztrális hold van hazánkban kalászosal bevetve, az összes kalászos termés körülbelül 96 millió métermázsa, melynek értékét hozzávetőleg 2180 millió koronában állapíthatjuk meg.

A gazdasági biztosítás legnagyobb százalékát a jégkárak elleni biztosítás képezi, az idej jégkár értéke, a statisztikai kimutatók szerint körülbelül 38 millió koronát tett ki, tehát az egész kalászos termésnek ugyszólván hatvanad részét. Ez az arány azonban nem általánosítható, amennyiben az idej év rendkívüli kedvező időjárása igen jótékony hatást gyakorolt a termésre, úgy hogy a fenti eredmény túlságosan optimisztikusnak mondható.

A 2180 millió értékű kalászos termésnek csak egy tized része volt az időjárás és sorscsapások ellen, már amennyire emberileg lehetséges, kellőképen vértetve.

Tehát az összes termésből csupán 2—300 millió korona volt biztosítva s így a fentemlített 38 millió korona jégkárból csupán 8 millió korona térült meg biztosítás útján, míg a hátralévő 30 millió korona érték az elemek martaléka lön.

Ennyi veszteség merült fel csupán a jégkárnál.

A tűznél előfordult kárt illetőleg eléggé beszélnek a következő statisztikai kimutatók:

Hazai biztosító intézeteknél	4798 millió kor.
Külföldi biztosító intézeteknél	3681 » »
összesen:	8479 millió kor.

volt bebiztosítva.

Ezek szerint a hazai biztosítóknál százalékokban 55.6 százalék, külföldi biztosító társaságoknál 43.4 százalék érték volt bebiztosítva a biztosított állományból

Hazánkban körülbelül 50.000 millió koronára tehető a tűzbiztosítási anyagra alkalmas vagyonérték és ebből csupán mintegy 1.000 millió van biztosítva, vagyis az egésznek egy-ötöd része.

Ez az arány azonban, ha a kötelező biztosítás életbe lép, sokkal kedvezőbbé válik, amint hogy azon államokban, amelyekben ezt az üdvös reformot megvalósították, a vagyonértéknek mintegy 92.8 százaléka van bebiztosítva.

Különösen a mi gazdasági viszonyaink mellett, ahol a biztosított tőke utáni befizetések 43.4 százaléka külföldre vándorol, rendkívüli nagyfontosságú lesz, ha az állami kötelező biztosítás révén, a befizetések teljes összegükben hazánk határain belül maradnak.

Éppen ezért örömmel üdvözöljük a kormány ez üdvös intézkedését s annak előbbi megvalósulása elé fokozott érdeklődéssel tekintünk.

A városok háztartásának rendezése.

Üres pénztárral és rosszul fizetett, a megélhetés gondjaival küzdő tisztviselőkkel a legzseniálisabb, a leglelkesebb vezető sem tud várost fejleszteni.

Ez az igazság hozta létre a városok képviselőinek a múlt év február havában tartott értekezletét, amely akkor két bizottságot küldtek ki, melyek közül az egyik az adóreformnak a városokra gyakorlható hatásával, a másik a városok háztartásának a rendezésével foglalkozott.

Ez utóbbi bizottság egy albizottsága, amelynek Holló Lajos az elnöke és Szász József a jegyzője, tagjai pedig dr. Kimety Károly Petrogally Oszkár és Gothard Sándor voltak, összeállította a tervezetet, amelyben tel vannak sorolva mindazok a javaslatok, amelyeket szükségesnek talált a bizottság, hogy a városok tarthatatlan helyzetén segítsenek.

A tervezet főbb pontjai a következők:

1. A városok területeinek arrendozása azon az elvi alapon, hogy a községi terhek alól való kibúvás minden eszközzel megakadályoztassék, a városok és a községek területének aránylagosan és igazságosan való felosztása már magában is jelentékenyen csökkenten a tulmagas városi és községi közterhek. A kormány tiszteletreméltó lépést tett ezen a téren, amikor az ugynevezett önálló puszták községi feladó fizetési kötelezettségét az új adójavaslatokban eltörli.

2. Az állami egyenes adók 1—5 százalékanak átengedése a városoknak olyképpen, hogy a városok és a községek önkormányzati szabadsága ne érintessék és hogy a kormány törvényhozási felhatalmazás alapján a városokat

és a községeket bizonyos kategóriákba sorozza és a városok és a községek a részükre beszedett állami adókból a részükre megállapított százalékos hozzájárulást maguk vonván le, a hozzájárulási összeg tíz évig, esetleg újabb törvényhozási felhatalmazásig változás alá nem eshetnek.

3. Az átiratási kincstári illetékek 1 százalékának átengedése a városoknak s ezzel kapcsolatban a több városban divó városi átiratási illetékek egységes rendezése.

4. Az egységes városi törvények sürgős megalkotása.

5. Az állami és megyei tisztviselőknek a községi terhekhez való hozzájárulása. (Ezzel szemben a nevezett tisztviselők bizonyos fizetési pótlékkal kártalaníthatnak.)

6. Az állami költségvetésbe felvett 2 millió koronának a városi tisztviselők részére sürgősen és törvényhozási uton való felosztása.

7. A városi administratio egyszerűsítése, a tisztviselői létszám apasztása, felesleges állások megszüntetése a szerzett jogok epségben hagyásával.

8. A városi tisztviselők kvalifikációjának megszabása.

9. A városok háztartási ügyei ellenőrzésének szigorúbb gyakorlása.

Ezt a tervezetet folyó hó 18-án tárgyalta Budapesten a háztartási bizottság s a javaslat felett pontonként nagy és mélyreható vita indult meg, amelyben valamennyi bizottsági tag résztvevett.

A vita során W. Kerle Sándor miniszterelnök kijelentette, hogy bár nem tartja a kérdést ma eldönthetőnek, a javaslatához általánosságban hozzájárul, a vagyonátruházási és az örökösödés utáni illeték kivételét nem ellenzi s úgy kívánja megállapítani, hogy ez az átruházásoknál egy százalék, az örökösödéseknél pedig a kincstári százalék húsz százaléka legyen. Kijelentette tovább, hogy a városoknak a két millió segélyt állandósítani óhajtja, a felvett két milliót a városi tisztviselők fizetésrendezésére kívánja fordítani. Az egyenesadó átengedésének elvet helyesli és ezt az új adójavaslat törvényerőre emelkedéséig egy százalékban, azontul két százalékban kívánja megállapítani. Ez az összeg a már felvett 2 millióval együtt évi 6 millió korona segélyt jelent a városokra ne ve.

Andrássy Gyula gróf szerint az állami hozzájárulás kérdése egyike a legnehezebb kérdéseknek. Hamarosan dönteni nehéz. Elrendelte az öszes adatok beszerzését a városok vagyona, jövedelme, költségvetése, hivatalnoki személyzete és pótdadója tekintetében. Egy pár r. t. város még nem küldte be az adatokat. Csak az öszes adatok marlegelése után lehet állást foglalni. A memorandum több gondolatát igen helyesnek találja. Legnagyobb súlyt helyez arra, hogy objektív kulcs állapítsák meg és ne ötletszerű ajándékozás legyen a dotálás.

A bizottság több apró módosítással az albizottság munkáját elfogadta s így remélni lehet, hogy a városok rövid idő alatt hozzájutnak az állami támogatáshoz, amely őket fokozottabb haladásra fogja képesíteni.

A városok jóáedelmének fokozása, a fejlődés biztosítása és a tisztviselők helyzetének szánálása ügyében megszívlelendő adatokat, utbagazításokat foglal magában a javaslat. E szerint rá kell vezetni városainkat arra is, hogy a külföldi városok mintájára modernebb, mozgékonyabb és elevenebb gazdasági életet éljenek, különösen például a városi üzemeknek házi kezelésbe vételevel, hogy olyan jövedelmek, melyek célszerűen csupán a közösséget illetik meg, maradjanak meg a városoknak és a községeknek közös jövedelmi forrásaiul. Külföldön nagy városi

és községi jövedelmeket biztosít a községi takarékpénztárak felállítására is, melyeket ott, ahol a viszonyok megengedik, nálunk is fel lehetne állítani. Az állami vállalatokat községi pótdó fizetésére szintén kötelezni kellene. A községi magánvállalkozásokat, míg azok megerősödnek, nagyobb kedvezményekben, esetleg teljes adómentességben kellene részesíteni. A városok részére tett jótékony alapítványok és hagyományok is teljes illetékmentességben lennének részesítendőek. A városok tervszerű fejlesztésének érdekében szükségesnek mutatkoznék városi rendelkezési alap létesítése is. Kívánatos volna továbbá oly városi alap létesítése, amely külön autonóm bizottság (közmuvek igazgatósága) vezetése alatt közvetlen kormányfelügyelet és irányítás mellett végezné a nagyobb előrelátást igénylő közgazdasági, közlekedési, közegészségi, közrendezési, kulturális stb. feladatok megoldását. A városi tisztviselők fizetési fokozatait és nyugdíjigényét az albizottság véleménye szerint az önkormányzati jog minden sérelme nélkül ugyan, de törvényileg kell megállapítani.

VAROSI ÉLET.

Rendkívüli közgyűlés. A városi képviselő-testület a városház nagytermében ma d. u. 3 órakor rendkívüli közgyűlést tart. Targysorozat: 1. A gazdasági ismétlő iskola 1908-9. évi költségelirányzata. 2. A polgári iskolák építkezésénél előforduló asztalos-, lakatos-, mázoló- és üveges-munkákra beérkezett ajánlatok feletti döntés. 3. A volt Kron-féle helyiség bérbeadásáról felvett jegyzőkönyv bemutatása. 4. Illetőségi ügy.

KÖZSÉGI ÜGYEK.

Megfelelőbbet bíróválasztás. Vettük a következő sorokat: Köztudomású dolog immár, hogy a tolnai bíróválasztást Horváth Ferenc és társai szavazó polgárok, az illetékes hatóságnál, Tolnavármegye közigazgatási bizottságánál megélelőbbézték.

Ezen nem mindennapi eseménynek sokan különféle hátteret tulajdonítanak.

Fölvilágosításul, úgy a magam, mint társaim nevében ezennel kijelentem, hogy felelőbbéztünk tisztán az 1886. évi XXII. községi törvény 79. és 48. § a megsértése miatt adtuk be.

Csalódások után.

Elfáradtam . . . Pihenésre vágyom.
Koldus lettem . . . A sok édes álom
Álomnak maradt csak . . .
Isten áldjon, szép ábrándvilágom!

Elfáradtam . . . Nyugalmat óhajtok.
Végig vívtam a legnagyobb harcot:
Az ész s a szív harcát . . .
S a harc vége? . . . Könyvet hullatok . . .

Elfáradtam . . . Hagyjatok magamra!
Nem vágyódom álmodásra, harcra
A földiek miatt . . .
A magányban tán jobban belátom:
Semmi, köd csak minden e világon.

Cseplő István.

Farsang.

Immár benne vagyunk kellős közepében a farsangnak s Isten tudja, egy csepp jókedvet, vigasságot, kedélyt sem tapasztalhatunk azokon a helyeken, ahol máskor ilyentéjt hangos vidámság, duhaj kurjongatás hallatszott ki az utcára. Mintha az öröm, a mámoros vigasság befagyott volna, üres táncostermek, sivár, rossz szul sikerült mulatságok adják meg a mai kor elszomorító jellegzetességét.

Óh farsang! Hová tűntek a te multbeli, felejthetetlen dáridóid? Hová az első bálók romantikus izgalmai? A rohanó kor, a megélhetésért folytatott nehéz küzdelmek — a struggle for life — magukkal ragadták mindazt a szépet, mindazt a csillogó himport, amely a farsangi mulatságokat oly elmoshatatlanul belelésték elődeink szívébe, emlékeztetébe. Ma már

Ugyanis Stern Árpád megyebizottsági tag és községi képviselő sajátkezűleg irt és aláírt iven, más tizenegy társával — többnyire képviselők és tanácsbeliek — ismételten arra kérék a tolnai tisztújítószék elnökét, hogy a névszerinti szavazást elrendelni sziveskedjék. Az ismételt kérés dacára, a nevezett elnök a kérés teljesítését megtagadta, noha annak teljesítése törvényes kötelem lett volna.

Mert a hivatkozott törvény 79. §-a így szól: »A választás telk.áltás vagy szavazás útján történik. Ha tíz választó szavazást kíván, az elnök azt elrendelni köteles.«

A 48. § arról intézkedik, hogy a községi választások reggel 9 órakor veszik kezdetüket. Már pedig a tolnai bíróválasztás 1908. dec. 30-án d. u. 2 órára lett kitűzve.

Mind ezekből ki-kí láthatja, hogy a felelőbbézték szentesített törvény alapján állanak, éppen azért kérelmük teljesítését még akkor is joggal várhatják, ha állna is az a tétel: hogy Tolnavármegye a Dunántulnak: *Bihara*.

Tolna, 1909. jan. 18-án.

Horváth Ferenc,
tanító.

Szószerint közöltük a fenti közleményt, de éppen igazságérzetünkől kifolyólag más oldalról is meg kívánjuk világítani a kérdést.

1-ször is nem Tolnavármegye közigazgatási bizottsága hivatott a kérdés elbírálására.

2-ször. Legilletékesebb helyről nyert értesülésünk szerint a választás a lehető legnagyobb rendben folyt le. Stern Árpád és társai tényleg készítettek egy szavazatkérő irtet, a választást vezető főszolgabíró azonban éppen a hidegben künn ácsorgó szavazó polgárok megkímélése céljából arra kérte őket, hogy csak akkor nyújtsák be, ha a három kijelölt közül valamelyik mellett a hangulat a lehető *legkésőbb* módon meg nem nyilvánul. Miután pedig a volt bíró, Ezer József mellett oly impozáns volt a közbizalomnak megnyilvánulása, hogy megválasztása minden kétséget kizárt, Stern Árpád és társai a szavazatkérő irtet, amint azt ők is igazolhatják, a főszolgabíró *egyenes felhívására* sem nyújtották be.

3. A felemlített 48. § pedig a községi képviselők választására, de nem a bíróválasztásra vonatkozik. Végül még egyet. Nem tudjuk, hogy Horváth Ferenc ur mit ért ama homályos kifejezése alatt, hogy: Tolnavármegye a Dunántulnak: *Bihara*. Egyet azonban mondhatunk, hogy Tolnavármegyétől mindig igazságot fog

kapni (amint már tapasztalhatta is!) — a mikor — igazsága lesz!

Előjáróság választás Miszlán. A folyó hó 18-án megtartott tisztújítás alkalmával 42 szótöbbséggel megválasztott községi bírónak: Hollósi Sándor, vármegyei bizottsági tag; helyettes bírónak: Barna József; közgyámnak: Horváth István, volt községi bíró; esküdteknek: Kövecses József, Dóczi Mihály, Németh Antal, ifju Czene István, Nagy János g. és öreg Németh István. Pénztárosnak meghagyták az eddig is híven safárkodó ifju Katona Jánost.

HIREK.

— **Személyi hír.** Simontsits Elemér alispán pár napot Bécsben és Smeringen tölt.

— **Apponyi Sándorné grófné a magyar iparért.** A Tulipán Szövetség, társulva az országos háziipari szövetkezettel, gyakorlati alapon indul győzelmes hadjáratra, amikor a magyar anyag, magyar kézzel készített ipartermékeit állítja szembe a milliókat elnyelő idegen ipartermékekkel. Apponyi Sándorné grófné gyakran ellátogat a Tulipán Szövetség pipere-tanfolyamára, amely fölveszi a versenyt a külföldi díszkosárákkal. Bajza Margit, a tanfolyam vezetője, több olyan kosártípust tervezett, melylyel szépség, eredetiség és olcsóság dolgában is versenyre kelhetünk a külfölddel. Most a dob-utcai leányiskola napközi otthona foglalkozik készítésével, ahol a gyermekek naponta nyolc tíz fillért megkereshetnek vele. Ezt a művirág-készítő műhelyt tekintette meg e héten Apponyi Sándorné grófné a dob-utcai iskolában. A grófné három óránál tovább időzött az iskolaépületben. Meglátogatta a napközi otthonok csoportjait, a háztartási iskola konyháját és osztályát, mindenütt élénken érdeklődve a tanítás iránt.

— **Főispánunk a szegényeknek.** Apponyi Géza gróf főispán édes anyja elhunytá alkalmával 500 koronát osztott ki a högyészi és dúzsi szegények között.

— **A T. Házból.** A képviselőház Madi Kovács Jánost, a paksi kerület orsz. képviselőjét a számvizsgáló bizottság tagjává választotta.

— **Választás.** Az Izr. Magyar Irodalmi Társaság vasárnap tartott közgyűlést Leopold Sándor szekszárdi lakost, a Tolnamegyei Takaré- és Hitelbank vezérigazgatóját választmányi taggá választotta meg.

gesnek tartják az ő korokban, az ott lebzselő ifjúsággal versenyre kelni.

Igy lassan-lassan odatejldött az egész farsangi intézmény, hogy pirosbetűs nappal kezdődik a kalendáriumban, bjtöt ír elő a vallás s távoztával hamut hintünk homlokunkra. Minden egyéb poetikus, hasznos, mulatságos mellék-requisituma a lomtárba került, a feledés homályába, honnét csak egy-egy régi írónk színes megemlékezése kelti nagyritkán életre.

Nem panaszkodunk a dolgok ilyetén való átalakulásáról, mert hiszen a sok kellemetes mellett volt a farsangolásnak meglehetősen sok árnyoldala is. Az idők sűrű ködfellege azonban a sötét, árnyékos helyeket teljesen befedi s csupán a csillogó, színes részletek kandikalnak elő a szürke lepel alól. A sok költség, a mivel a lányok házaknak a farsangolás járt. A kellemetlen meglepetések, amelyekkel nem egy otthon százsorszépnek tartott, de ismerős fiatal emberekkel nem rendelkező leány bálózása járt. A sok ezer apró tiszúrás, petrezselyemáruulás, meg sok miegymás, amivel az a gyönyörű álom rendesen végződni szokott, melyet otthon a zsalugáteres, muskátlis ablaku szobában gyengéd női fejcsékek szöttek, szövégettek.

A modern kor nem ismeri a költészetet. Rideg szigorúsága letörli minden intézményünkről a színes, csillogó himport, az idealizmusnak határt szab s parancsoi szavával mindent megsemmisít, ami utjában áll az egyenes előrehaladásnak, a munkának, a sikernek.

S ha régi históriák romantikus történetei néha-néha felkeltik bennünk a vágyat a régi idők visszakívánására, gondoljuk meg azt a sok kényelmet s ujszerű élvezetet, melylyel a haladó kor minket megajándékozott s amelyről azoknak, kik abban a »rég jó világban« éltek, fogalmuk sem volt s akkor nem is sajnáljuk, ha Carneval hercegének bevonulása olyan szegényes, olyan kopott, olyan melancholikus szomorú, mint a minő az idén s aminő a jövőben is lesz.

optak a báltermekből, részint nevetésé-

— **Az alispán Pakson.** *Simontsits* Elemér, Tolnavármegye alispánja, hivatalos ügyben e hó 14-én Pakson tartózkodott.

— **A tisztviselők lakbérére.** Tolnavármegye közigazgatási bizottsága, a múlt heti számunkban jelzett lakbéremelési mozgalomból kifolyólag megkereste a szekszárdi m. kir. pénzügyigazgatóságot annak kitüntetésére, hogy a lakbér eltérő eljárási módok miatt hány jövedéki kihágási eljárás tételét folyamatba. A pénzügyigazgatóság már válaszolt is a közigazgatási bizottság megkeresésére. E szerint kimutatta, hogy jövedéki kihágási eljárást 55 esetben indítottak, 21 esetben bírság szabott ki, 3 eset a kir. törvényszékhez utaltatott, a többi esetben pedig még az eljárás (tanúkihallgatás) most van folyamatban. Ezekkel teljesen beigazolást nyert a tisztviselők kérvényében felhozott teljes igazsága, így a m. kir. pénzügyminiszternek megjavakarát sem kell tanúsítania, csak a tőle bizton remélhető igazságot gyakorolnia a tisztviselők jogos kérelme teljesítve lesz.

— **Az olasz szerencsétlenekért.** Az olaszországi katasztrófa által sújtottaknak nyújtandó segélyezésre alakult magyar segítő bizottság szétküldte a gyűjtésre vonatkozó felhívását. A nagybizottságnak vármegyénkbeli tagjai: *Apponyi Géza* gróf, főispán, *Apponyi Sándor* gróf, v. b. t. t., kir. főkamarmester, *Haimrikffy Pál* orsz. képviselő, *Kovács Sebestyén* Endre, *Madi Kovács* János orsz. képviselő, *Rátkay László* orsz. képviselő, *Simontsits* Elemér alispán, *Széchenyi Bertalan* gróf, *Széchenyi Sándor* gróf v. b. t. t. és dr. *Szentkirályi Mihály* polgármester.

Zichy Gyula gróf pécsi megyéspüspök körlevelében elrendelte, hogy f. hó 24-én az egyházmegyéjében levő templomokban a plébánosok hirdessék ki és magyarázzák meg a híveknek az olaszországi nagy katasztrófát és szólítsák fel őket adakozásra; folyó hó 31-én pedig a templomokban ejtsék meg a gyűjtést a szerencsétlenek részére.

Baksay Sándor dunamelléki ref. püspök szintén küldött szét körlevelet egyházkerülete lelkészi hivatalaihoz, azzal a meghagyással, hogy folyó hó 24-én, a délelőtti istentiszteletek alkalmával a délolaszországi szerencsétlenség áldozatainak felségítésére persely utjáni gyűjtést tartsanak.

A központi iroda utján befizetett adományok között múlt számunkban *Apponyi Sándor* gróf adománya tévesen 100 koronának szedettet, holott a nemes gróf erre a célra 600 koronát juttatott az irodához, ahova *Apponyi Géza* gróf, főispán 300, *Széchenyi Bertalan* gróf 200 koronát küldött be.

A dr. *Szentkirályi Mihály* polgármesterhez küldött gyűjtőiveken eddig a következő adományok voltak be: *Rács* József rendőrkapitány ivén: *Toth* Karoly, *Krausz* Nándor, *Telkes* Izidor 2—2 korona, dr. *Pesthy* Pál, *Kurcz Vilmos*, *Szeghy* Sándor, *Kramer* József, *Spitzer Sándor*, *Klein* Adolf, *Friedman*, *Fülöp* Lajos, *Hirschfeld* Armin, *Rácz* József 1—1 korona, *Tauszig* Ignác, *Molnár*, *Perl* Béla, *Sternfeld* Mór 50—50 fillér. Összesen 18 korona.

— **A főgimnázium estélye.** A szekszárdi áll. főgimnázium 1. évi január 23-án, este fél 9 órakor tartja az intézet tornacsarnokában, a főgimnázium „Ifjúsági segítőalapja” javára műkedvelői estélyt. Belépti-díj 1 korona. Családjegy 3 korona. Műsor: 1. II. sz. sz. Induló. *Füčík* Gy. tól. Előadja a főgimnázium ifj. zenekara. 2. C-dur sonata. I. tétel. *Beethoven* től. Zongorán előadja *Farbaky* Z. VII. oszt. tanuló. 3. A nagyon csinos leány. Magánbeszéd. *Heltai* J. től. Előadja *Bodnár* Jenő 4. *Serenad*. *Gróf Zichy* G. tól. Előadja a főgimnázium zenekara, énekara és zongorán *Farbaky* Z. VIII. oszt. tan. 5. *Echo de Vienne*. *Sauer* E. től. Zongorán előadják *Ihrig* K. VII. és *Farbaky* Z. VIII. oszt. tan. 6. *Ibolya* keringő. *Gutta* C. től. Előadja a főgimn. zenekara. 7. A statisztika áldozata. Magánjelenet. *Tábori* R. től. Előadja *Bodnár* Jenő. 8. *Rákóczi* induló. Előadja a főgimn. zenekara.

— **Közgyűlés.** A szekszárdi róm. kath. olvasókör folyó hó 17-én tartotta évi rendes közgyűlését dr. *Fent* Ferenc belvárosi plébános elnöklése alatt. *Szabó* Géza, a kör. ügyvezető elnökének évi jelentése szerint a tagok száma 1908. év végén: 860; a körnek tiszta vagyoni értéke: 10052 kor. 32 fill.; a könyvtárban van 620 mű, 735 kötetben. Az évi jelentések megtétele után a tisztújítás következett, melynek eredménye a következő: Világi elnök: *Frei* János Takler, ügyvezető elnök: *Szabó* Géza hittanár, alelnök: *Varga* Ferenc főgimnáziumi tanár, igazgató: *Simon* Takács Ferenc, pénz-

táros: *Neiner* József, jegyzők: *Horváth* Ignác, *Tumó* Antal, tb. jegyző: *Hödl* Andor, ügyész: dr. *Steiner* Lajos, háznagy: *Stockinger* János, könyvtárosok: *Szücs* Mihály, *Taksonyi* János, számvizsgálók: *Fent* László, *Steiner* József *Márkvárt*, *Szuliman* György. Választmányi tagok: *Farkas* János, *Fehér* Imre, *Fekete* Imre, *Fink* Kálmán, *Furuglyás* József, *Komjáthy* Sándor, *Kiss* János, *Mozsgai* Sándor, *Nagy* József, *Takács* Ferenc, *Vesztergombi* Antal, *Wilhelm* Ede.

— **Adományok a szekszárdi népkönyhára.** A népkönyhára adakoztak: *Salamon* testvérek 25 klg. köleskása, *Hirschfeld* Ignác 2 klg. pörcc, *Barakovics* Ferencné 15 klg. rizskása, *Leicht* Lajos 2 méter fa, *Pirnitzer* József fiai 10 kor., *Ács* Vendel 4 kor. — Ezen kegyes adományokat számos szegényeink nevében hálás köszönettel nyugtatom.

Szekszárd, 1909 január 19.

Bezerédj Pál s. k.

— **Megbizottak választása.** Szekszárdon az iparhatósági megbizottak választását folyó hó 17-én tartották meg lanyha érdeklődés mellett. Megválasztottak: *Mutschbacher* Lipót, *Hermann* Ferenc, *Laskó* Károly, *Wilhelm* Ede, *Král* János, *Ékes* József, *Hevesi* Pál, *Gaal* István, *Grószbauer* Béla, *Tóth* János, id. *Fischhof* Jakab, *Termel* Ferenc, *Král* Lajos, *Steig* Flórián, *Haudinger* Gyula, ifj. *Tóth* Pál, *Schlotthauer* Lajos, *Papp* István, *Kutas* János és *Marth* Sándor.

— **Hitközségi gyűlés.** A szekszárdi róm. kath. iskolaszék és hitközségi tanács folyó hó 18-án dr. *Fent* Ferenc szentszéki tanácsos elnöklése alatt ülést tartott, amelyen a nyugdíjaztatását kért *Nemes* Győző helyettesítésével *Szabó* Olga okl. tanítónőt bízták meg.

— **Magyar-német tanszék.** A szekszárdi állami főgimnáziumnál üresedésben lévő magyar-német tanszékre február 1-ig lehet folyamodni.

— **Közvacsora.** *Mozelányi* István tamásii plébános tiszteletére, esperessé történt kinevezése alkalmával az ottani kath. kör társas. vacsorát rendezett. Az ünnepelt érdemeit *Frühwirth* Jenő ügyvéd méltatta magas szárnyalású beszédében. *Felkőszöntöt* mondtak még *Varga* Kálmán káplán és *Gyenis* István községi bíró. Az ünnepelt meghatóan köszönte meg az ünnepeltetést.

— **Irodalmi estély.** A dunaföldvári polgári leányiskola f. hó 20-án megtartott irodalmi estélye iránt igazán imponáns módon nyilvánult meg a közönség érdeklődése. *Németh* Olga igazgatónő báró *Kemény* Zsigmond elele és irodalmi működéséről kedves és vonzó előadással és szaktudással megirt dolgozatát olvasta fel a nagyszámban megjelent intelligens közönség nagy tetszése közt. A második pont *Csiki* Anna polg. isk. tanítónő bájos, művészi zongorajátéka volt, ki hallgatóit igazán ritka műveltségben részesítette. A növendékek szavalata és énekszámái is remek sikerrel adták elő. A szülők és a közönség kedves elismerésben részesítette az igazgatónőt.

— **Köszönetnyilvánítás.** A bátaszéki iparos ifjak által rendezett műkedvelő előadás tiszta jövedelméből 24 korona 47 fillért adományozott a rendezőség a bátaszéki önkéntes tüzoltó-testület pénztárának, mely jöszívű adományért fogadja a rendezőség a testület nevében hálás köszönetünket. *Máté* József elnök, *Jäger* József pénztáros.

— **A polgári leányiskola felépítése.** A közoktatásügyi miniszter tudvalevőleg elrendelte a szekszárdi polgári leányiskola felépítését. Az építkezés 135 ezer koronába kerülne. Szekszárd város polgármestere, mivel a pénz felvétele a pénzügyintézetnél nehézségbe ütközik, Tolnavármegye közönségét kereste meg, hogy az építkezéshez szükséges 135 ezer koronát a *Lymburg-Styrum* alpból adja kölcsön. Az említett alpból azonban értékpapírjait kellene eladni, ami a jelenlegi feszült pénzügyi viszonyok mellett 8—9 ezer korona veszteséget jelentene, így a pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvétség a kérelem megtámasztását hozta javaslatba az alispánnal, valószerű tehát, hogy a város a nevezett alpból kölcsönt nem kaphat. A kérdés azonban égetően sürgős, gondoskodni kell azért, hogy az építéshez szükséges összeg más uton-módon teremessék elő. Az építést halogatni ugyanis lehetetlen.

— **Dalkör** *Szász* Lajos mórági ref. tanító dalkört szervezett. A 40 tagból álló dalárda 4 hangra magyar énekeket énekel. Minden héten az iskolában jönnek össze és ott *Szász* Lajos magyarul tanítja őket. Különben e tanító az iskolában teljesen magyarul tanít.

— **Felhívás a fürdőközönséghez.** Mint-hogy a gőzfürdőben a legközelebbi napokban személyzetváltozás fog beállani, felhívtnak mindazok, akik a jelenlegi fürdőmesternek ruhát megőrzés céljából átadtak, miszerint azt folyó hó 31-ig saját érdekükben átvegyék. Ezen időn túl károsodását kiki saját mulasztásának tulajdonítsa.

Szekszárd, 1909. január hó 21.

Tisztelettel:

Hungária gőzfürdő.

— **Hitközségi választás.** A paksi aut. orth. izraelita hitközség e hó 17-én ifj. *Freund* Ignác elnöklése alatt tartotta tisztújító közgyűlését. El-nökké *Weisz* W. Sámuel, alelnökké *Grünwald* Salamon, pénztárnokká *Wertheim* Simon lett megválasztva, azonkívül még 23 választmányi tagot választottak.

— **Borkóstoló.** A szekszárdi r. k. Társas-kör múlt vasárnap kitünően sikerült borkóstoló estélyt rendezett. *Felkőszöntöt*ek mondtak *Föglein* Ferenc, *Sipos* Marton, *Hermann* *Frigyes*, *Szilágyi* Ferenc, *Moyzsis* Imre stb.

— **Házasság.** *Mosonyi* Ferenc szigetszentmártoni kántortanító folyó hó 23-án esküdt örök hűséget *Márks* Terézke Gyöngyön.

— **Eljegyzések** Ifj. *Moénich* Károly eljegyezte *Trautmann* Erzsikét Varsádról.

Dorkó Sándor öcsényi méhészmester eljegyezte *Sápszky* Ilonkát Szekszárdon.

Farkas Lajos kakasdi tanító eljegyezte *Hasselbach* Mariskát.

— **Földrengés.** Az olaszországi földrengés, hogy úgy mondjuk, szélső hullám gyűrűje egész a mi környékünkig, elhatott. Pénteken virradóra, úgy éjfél után 2 órakor *Baján* és környékén erősebb lökések érezték, a képek leestek a falról, az órák megálltak a vakolat több házról lehullott, sőt kemény is dőlt le. Ugyan-ekkor *Bátán*, *Bátaszéken*, sőt Szekszárdon is érezték a föld megingását. *Veszedelem* azonban sehol sem történt, Szekszárdon kivált olyan gyenge volt a földrengés, hogy a nyugodt alvók közül kevesen tudnak róla.

— **Len és kender feldolgozó gyár Szekszárdon.** Szekszárdon egy nagyobb szabású gyár létesülésére van alapos kilátás. A szegedi len és kender feldolgozó gyár vezetősége, háta megett az *Union* bankkal tárgyalást folytat dr. *Szentkirályi* Mihály polgármesterrel egy itt felállítandó len és kender gyár érdekében. A gyár felállítását 2 millió alaptőkével tervezik, állandóan 300 munkást foglalkoztatna, helyeül pedig Szekszárd városnak a palánki-pusztá mellett levő 30 holdnyi területe szolgálna. A társulat kiküldöttei már a napokban ide érkeznek, hogy a helyszíni szemlét megtartsák s a további teendőket megbeszéljék.

— **Halálozások.** *Sulyos* csapás érte dr. *Beöthy* Károly szekszárdi ügyvédet, a szekszárd-bátai védgáttársulat elnökét, akinek édesanyja, özv. *Beöthy* Lajosné szül. *Petheő* Anna Körmöcbányán, életének 76 ik évében elhunyt.

Gyergyay Dezső szekszárdi főgimnáziumi tanárt és nejet *Sulyos* csapás érte. Gyönyörű leánykájuk, *Gyergyay* *Gabika* f. hó 16-án 4 es fél éves korában elhunyt. A kis halott földi maradványait f. hó 18-án délután a róm. kath. egyház szertartása szerint, az alsóvárosi temetőben őszinte, nagy részvét mellett helyezték örök nyugalomra.

Streicher *Jakab* életének 80-ik évében *Bonyhádon* elhalt. A boldogultat f. hó 15-én nagy részvét mellett helyezték örök nyugalomra a bonyhádi róm. kath. temetőben.

— **Jogzövölés.** *Koch* József lemondásával megüresedett bonyhádi adóügyi jegyzői állásra *Bonyhád* község képviselőtestülete *Till* Lajos kisvejei aljegyzőt választotta meg.

— **Selyemtenyésztés Abaujban.** *Boldogkőváralján* (*Abauj*) *Szedresi* Béla selyemtenyésztési felügyelő a selyemtenyésztésről a gönci kerület papjainak és tanítóinak előadást tartott vetített képekkel. Délben *Káger* József esperes vendégszerető házában ebéd volt, amelyen a házigazda kérte a tanítókat: karolná föl a selyemtenyésztést, mint a nép jólétét előmozdító foglalkozást.

— **Amerikai magyar gyilkossága.** Még október havában történt, hogy a clearfieldi magyar kivándorlottak egy nagyobb mulatóhelyen összejövetelt rendeztek, ahová több olasz munkás is betolakodott és olyan kihívóan viselkedtek, hogy a magyarok kiutasították őket. Az olaszok minden ellenállás nélkül elhagyták a termet, de nemsokára ismét megjelentek a mulatóhelyen és ekkor, mivel a jelenlevő magyar leányokkal

szemben szemtelenül viselkedtek, a magyar fiatalság az olaszokat kiverte a mulatóból. Ebben a dulakodásban Bálint József szakcsi legyen egy Getto nevű olaszt agyonlőtt. Az olaszok mindent elkövettek, hogy Bálint a kötél általi haláltól meg ne szabadulhasson, viszont a magyarok is minden követ megmozgattak, hogy Bálint ügye teljes tisztaságában kerüljön az esküdtszék elé. A magyaroknak sikerült H. Hodvard ügyvédet megnyerni az ügynek, akinek gyönyörű védbeszéde után az esküdtszék a halálbüntetéstől elállt és Bálint Józsefet 10 évi börtönbüntetéssel sújtotta.

— **Uj műszaki tanácsos.** Lapunk zártakor értesültünk, *Alacs* Zoltán főmérnök, a szekszárdi állampépítészeti hivatal közkezdelt főnöke, műszaki tanácsossá léptettetett elő. Pár évi itt tartózkodása alatt *Alacs* Zoltán megyei utaink építése körül oly kiváló érdemeket szerzett, hogy méltán reá szolgált mindannyionk által örömmel látott előléptetésre.

— **Jéggyár.** Az idén úgy látszik, nagy jégcsúszásoknak nézünk elébe. A Csörgetég, a honnan máskor a jeget szállítani szoktak, nem fagyott be annyira, hogy onnan a város jég-szükségletét fedezni lehetett volna, egyesek tehát — többek között a vármegye is, kényszerűségből az alsó temető mellett levő pocsetábról hordattak jeget, ami tekintve az ott összegyűlni szokott sok fertőző anyagot, nem valami sok szolgálatot fog tenni az általános egészségügynek. Gondos polgármesterünk tehát más uton óhajtja előállítani a város jég-szükségletét. Amint értesültünk — dicséretes buzgalommal jéggyárat akar — a villanyteleppel kapcsolatban, felállítani, s hogy az arra szükséges 35 ezer koronát előteremtse, utalva a város ipari, kereskedelmi, de legkivált közegészségügyi érdekére (a tuberkulotikus veszedelem terén második helyen vezetünk az országban), kérvényt nyújtott be a kereskedelemügyi miniszterhez, kérve a 20 ezer korona értékű gépfelszerelést. Szekszárd eme nem is kis fontosságú kérélmé támogatására, mint máskor, úgy most is *Apponyi* Géza gróf főispánt kérte fel, ki a nála megszokott előzékenységgel, bizonyára most is sietni fog hathatós szavát felelni, a mikor egy 15 ezer lakosú város más érdekei mellett az általános közegészségügyről van szó.

— **Tűzek.** Szekszárdon folyó hó 16-án este 7 órakor meggyült *Róth* Sándornak, a Singer varrógépgyár képviselőjének a szekszárdi Kaszinó épületében levő raktárában egy varrógép szalma burkolata s ettől meg néhány gépre atcsapott a tűz, melyet azonban a gyorsan érkezett segítséggel csakhamar elfojtottak. — Tolnai folyó hó 18-án kigyúlt *Lengyel* Ferenc r. k. tanító fűszárában a forgács, melytől a szén is csakhamar tüzet fogott. A tüzet, mielőtt nagyobb kárt tett volna, helyhez kötötték.

— **Hegyközségi bíróválasztás.** A paksi hegyközség bíróvá *Tencs* János paksi birtokost választotta meg. A választás iránt igen nagy volt az érdeklődés. Leadatott 4000 szavazat. A szavazatok összeszámlálása 2 napot vett igénybe.

— **Milliósi hagyomány.** *Ihász* Lajos, a dunántúli ev. egyházkerület nemrég elhalt világi felügyelője közel egy millió koronát megérő lőrintei birtokát az egyházkerületnek hagyományozta.

— **A Duna.** Pakson az ugynevezett Felsőrévénél a Duna tiszta, ellenben a város alatt mindvégig áll a jég, úgy hogy gyalogszerrel keresztül is lehet rajta menni. A dunai zátonyoknál a jég megindult és magával vitte még az őz folyamán Pakson gabonával elsüllyedt hajót, mit a vízből akkor kiemelni nem tudtak. Árvízre nincs kilátás. A szekszárd-bátai Dunavédtársulat legalább nyugodtan várja a jég elmene-telét. Hétfőn *Wirth* József miniszteri főmérnök ide érkezik, hogy a védekezés terén tett intézkedéseket felülvizsgálja.

— **Sorshuzás a dunaföldvári járásban.** Dr. *Bernáth* Béla szolgabíró elnöklété alatt, e hó 18-án volt Pakson a község ház nagytermében a sorshuzás. Sorshuzás után a járási jegyzői kar társaságára sereglett a Büttl-féle vendéglő éttermébe, honnét jó hangulat mellett csak az esti órákban oszlottak el.

— **Tolvaj munkás.** *Zilka* János hodrusbányai születésű, 32 éves nagymányoki bányamunkás több munkástársának ruhaneműjét és érték-tárgyait, míg azok a bányában dolgoztak, ellopta s megszökött. A csendőrség körözti.

— **Késelés a mulatságon.** Ifj. *Kovács* Ferenc és *Horváth* István gubarczi szőlőhegyi lakosok múlt hó 26-án elmentek Potoly pusz-

tára, hogy az ott tartott mulatságban résztvegyenek. Megjelenésük azonban sehogy sem tetszett *Mayer* György és *László* Lajos fürge diákoknak s addig keresték az alkalmat, míg végre összeszólkóztak s *Kovácsot* késsel összeszurkálták.

— **A vigyázatlanság áldozata.** *Tolnai* Pál szekszárdi kisbirtokos, városi képviselő folyó hó 18-án reggel forgó pisztolyából a töltényeket szedte ki, miközben a pisztoly elsült s a golyó *Tolnai* homlokába fúródott. A súlyosan sérült gazdát beszállították a Ferenc köz-kórházba, ahol a homlokcsontban fennakadt golyót eltávolították. *Tolnai* sérülése nem életveszélyes.

Fogorvos Kovács J.

vásártér-utcai műtermében hiányzó fogak pótlása, csaposfogak, arany koronák és szájpadlás nélküli fogak (hidmunka) készítése. Fogtömés, foghúzás és fogtisztítás a legjobb módszer szerint eszközöltemek. — Szegényeknek rendel délelőtt 8—9-ig és delután 1—2-ig.

De szeretnék...

De szeretnék sirni... sirni...

De hát minek?

— Ugy síns, aki letörölje
Könnyeimet...

De szeretnék panaszkodni...

De hát miért?

— Ugy síns, aki megvigasztal,
Aki megért...

... Azért békén hordom tovább

Keresztemet:

A tövises Üdvözlőt

Is szenvedett...

CSÉPLŐ ISTVÁN.

István vitéz.

Irtá: Szabó Aurél.

I.

Mitrovics Pistát, a fenevadat, az országos nevű krakélet, a bálók rémét stb. mindenki úgy ismerte, hogy nem ijed meg a maga árnyékától, sőt a másétól sem. Mig az egyetem körüli kávéházakban lődörgött, ugyszólván minden héten akadt afférje; ha valaki görbén nézett rá, ha egy felszabadult vidéki pasas a cigányt akarta kisajátítani, szükség esetén pedig, ha nem tetszett a szomszédjának az ábrázata, ezek elegendő okot szolgáltatottak a lefolytatandó lovagias ügy anyagának. Mitrovics István ropant sokat verkedett ok nélkül és ezzel talán fitogtatta is személyes bátorságát, de mindenestre megalapította hírnevét. Kiténő szekundáns volt, az ugynevezett snájdig típusból, aki igen szívesen főzte le a katonákat.

Az ostobaságok korszaka végén, amit férfiaknál a harmincadik esztendő szokott lerázni, Mitrovics híre meg volt alapítva. Hivatalba lépett és a számárletrán lassan, de biztosan haladt előre. Ritkábban szerepelt a neve az újságokban, de a becsületbíróaságokból sohase felejtették ki.

Mint más rendes tisztviselő, mint okos állampolgár, mint nemzetentartó elem, Mitrovics István is a házasságra gondolt és mint mondani szokás erről a tiszteletreméltó régi intézményről: beugrott. Becsapták az öreget, mint a fizetőpincérek szokták a balek ifjoncokat, akik érzik, lelkükben meg vannak győződve arról, hogy gyalázatosan be vannak csapva, de a hidegen előkelő, szépen vasalt frakkos urnak nem merik megfogni a fülét. Mitrovics István az előkelőségnek lett az áldozata. A feleségnek a papája jó nevet viselt, családi vagyonát ugyan sikerülten elintézte, de ezt ügyesen tudta leplezni s a mama, óh, nincs az a csillagkeresztés hölgy, aki úgy sugározza az előkelőséget, mint az a Baby mamájából áradozott!

S a végén Mitrovics barátunk be volt csapva: kapott egy ügyes kis szalonberendezést valódi, antikutánzatú, de dusan aranyozott butorokkal, egy kanári madarat, sok-sok koronát a fehérneműeken, az ezüstön, sőt még a portörölő rongyokon is, csak koronát, igazi, csengő koronát kapott keveset. Semmit. Kiszúrták a

szemet rongyos kétezer koronával, annak is visszahozták a felet Nerviből. Jámbor áldozati ökör lett a fenevadból, a szilaj paripából becsületes konflisó, amely a zabláknak kitérte a száját.

A gyeplőnek mind a két szárát Baby fogta, akivel különben igen röviden végezhetünk: mert mindig fájt a feje, szeretett sirni, különösen a színházban, szívesen viselt szép kalapot, élt-halt az új ruhákért, előszeretettel veszekedett a cselédekkel, mint a legtöbb asszony és az újságból kivágta a folytatolagos detektív regényeket.

Mitrovics ennek a kis jelentéktelenségnek élt ezentul és elsején átadta neki az egész fizetését, mert elfelejtettem Baby jellemvonásaiból kiemelni azt, hogy ő és a kétszerkettő négy, igen tisztában voltak egymással és így az ura, később pedig egy apró majomképi csöpp valami, akinek Pipi volt a neve, egészen rendben voltak.

II.

Valami fiatalember, a neve egész mellekes, a hely és körülmény is, megsértette Mitrovicsot, azt vágta az arcába, hogy: gyáva. Felhevült, pezsgőtől gőzölgő agygyal mondotta ezt, mikor a szeméire valami fátöl szállott, a mómornak sűrű fátöla, mely eltakarja a mul-tat s azon át csak a jelen perceinek színes képe csillog, ragyog minden, a gondolatok cikáznak, az izmok feszülnek és a vér sűrűsödik. Nem látta az a szerencsétlen, hogy Mitrovicsnak az arca, a keze tele van seborradással, amik tanuságot tesznek arról, hogy sohasem volt gyáva. Nem tudhatta az a serdülő, ostoba kamasz, hogy hazudik, mikor megsérti ezt a nagy, erős embert, aki egy szoritással kettéroppanthatta volna ezt a simára nyalt fejű, kivasalt kávéházablak bérlet.

Mitrovics a botrányt elkerülendő, fizetett és távozott a banketről; már az ajtónál volt, amikor utána sűvöltötte a krakéler kölyök, hogy gyáva. Egy percig megállt és visszafordult, halálos csend lett a teremben, a cigány abbahagyta a muzsikát és néhányan odaszaladtak Mitrovicshoz, akinek halántékán kidagadtak az erek és az ajka, széles duzzadt ajka, fehér lett.

Nem ütötte le a szemtelen csipős legyet. Hazament.

Baby hamar rájött a dologra, hogy történt valami Pistával, mert leveleket irt késő este és ott hagyta íróasztalán. Megnézte a címeket és itt következik az éles asszonyi ösztön. A macska az esőt, az asszony a bajt megérzi. Baby meg volt győződve, hogy valami nagy veszedelem fenyegeti, pedig még nem tudott semmit. Az ura azt mondta, hogy a feje fáj, holott rendes ember volt, akinek sohase volt baja a fejével.

Másnap délután azután minden kétséget kizárt a bizonyos két urnak látogatása Pistánál, aki úgy látszik várta is a látogatást. Rövid ideig voltak nála, nem csináltak feltűnően a dolgot.

A vacsorát elég jókedvűen költötték el, Pista jól evett, de az asszonynak nem ment le a falat a száján. Mikor a vacsora után megcsókolta a Pipi névre értő, csunya kis majmot, Baby sirni kezdett. Megfogta az ura kezét és nem eresztette el. Sirt. Mitrovics a sirást egykedvűen vette, mert az asszonyok szeretnek sirni; sirnak ok nélkül, időtöltésből, haragból, számitásból és lélekből; de most megsimogatta Baby dus, tömött haját, aztán mellére vonta az asszonyt, széles mellére és arra gondolt, hogy reggel céltábla lesz az a berek szélén. Kár így meghízni a kiténő házi kosztón, mert nagyobb a valószínűség, hogy belemehet a golyó. Az ólomnak tudvalevőleg nincs esze, oda megy, ahova küldik.

Mikor hajnalban gyertyát gyújtott, az asszony is felebredt. Nem is aludt. És öltözni kezdett.

— En is elmegyek magával.

— De legyen esze Baby, egy óra mulva itthon leszek. Dolgom van.

— Tudom.

Baby a makacs asszonyok kitartásával ragaszkodott elhatározásához. Ott csüngött a nyakán és magához húzta az ágy szélére, ott ültek félíg felöltözve.

— Gondolj a gyerekekre, ha már velem nem gondolsz. Kötelességed élni nekünk, érted, mert erre esküdtél meg. Nem fogsz elmenni, nem mehetsz el, csak velem és Pipivel. Te az enyém vagy és én tudom, hogy nem vagy gyáva, te is tudod. Nos aztán? A társadalom,

fütyülök a társadalomra, a társadalom nélkül meg vagyok, de tenékiéled mi lenne belőlem és Pípióól. Elmegyünk innen, társadalom-máshol is van, én veled megyek mindenhová.

Ilyen összefüggéstelen és látszólag logikátlan asszonyi mondatok, csókok, simogatások, egy-egy hiányos mondat után megint sok sírás következett. A kis majom is felébredt, nyöszörögni kezdett. Mitrovics tanácstalanul, bambán nézett a babaágy felé és türte, hogy az asszony ott lógjon a nyakán. Majd csendesség szállt a szobára, egy percig, ötig, ezerévig tartó üres csendesség. Az asszony kigombolta az ura mellényét, az nem is vette észre.

És nem ment el verekedni.

MUZEUM.

Muzeumi előadás. F. hó 30-án *László Géza* főgimn. tanár tart előadást „Petőfi Sándor-ról vetített képekkel.”

TUDOMÁNY, IRODALOM.

Ifjúsági lapok. Ennek a tartalmas diáklapnak a 2. száma igen értékes tartalommal jelent meg. Bájos elbeszélést írt a lap számára a „Kötőnő novellista Móríc Zsigmond „A nevetők klubja” címen. Verset Balla Ignác írt, Nádai Pál pedig a tőle megszokott kedvességgel s írói művészettel mondja el a diákok számára írott filozófiáját. Az időszerű események közül a Földrengést ismerteti az Ifjúsági Lapok népszerűen, csevegés módján. Az idegen írók közül ebben a számban Mark Twain szólal meg. A bélyeggyűjtő, Sport, Iskola világából, Fejtörő, irodalmi és kézügyességi pályázat s egyéb rovatok teszik változatosá a kiváló lapot, melyet a magyar irodalom jelesei írnak az ifjúság számára. Vértess O. József szerkesztő valóban kulturmissziót művel, midőn a Nik Karter s egyéb silány ponyvaregények korában ezt a lélekmentesítő ifjúsági lapot diákjaink kezébe adja. A havonként háromszor (1-én, 10-én és 20-án) megjelenő Ifjúsági Lapok előfizetési ára egynegyed évre 1 kor. 20 fill. Egyes szám ára 12 fillér. Mutatványszámot ingyen küld az Ifjúsági Lapok kiadóhivatala Budapest, VII., Wesselényi-u. 27.

VIDÉK.

Dunaföldvár.

A régiékről.

Ha társaságba megyek, ha kaszinóhoz, ha sétálva járok-kelek, mindenütt mindenkor csak egyről hallok: a régiékről. Nem a „régidicsősegről”, hanem a régi emberekről, a régi társadalmi életéről!

Nem hinném, hogy a megyében több oly község léteznék, hol a társadalmi élet oly igazi pangásban lenne, mint éppen Dunaföldváron. Nem csoda hát, ha uton-utfélen csak a multakról, az öregekről regélnek, s a mostani öregek visszasírják a multat, mikor volt élet, volt becsülés, szeretet, mikor nem volt a tisztességes és tisztességes ember közt különbség, mikor volt lakoma, daridó, vigalom, tánc elég s a munkában kifáradt ember megtalálta a kellő szórakozást!

Ha manapság a vendéglők helyiségeit nézzük, nap nap után kong mindegyik az ürességtől. Ne gondoljuk, hogy kizárólag a „drágaság” ennek az oka. A fő ok a társadalmi betegség, mert egyik megveti a másikat, a tanult ember lenézi az iparost, él a vallásgyűlölet, az irigység, rágalom s a társadalmi fekély ezer, meg ezer faja! Azt mondják, hogy ha összejön ma 5 ember a korcsmában, 6 asztalhoz ülnek. Ha kézfogásra kerül a sor, egyik is, másik is oly félve fog a másikkal kezét, mintha „békát” tartana ez a kezében. Ha egy kis társaság egybegyűl, este 7 órakor oszlik, mintha kisperepnek a kör, vendéglő s egyéb helyiséget, mindenki jól lakik ma-éddigre a szórakozással!

Pedig a régiékek nem így tettek. Vidám zeneszó mellett vigadtak, s volt élet, volt összetartás! Volt élet éppen Földváron, hova messze vidékekről összejöttek „bálozni”, „táncolni” az emberek, s a mulatságon mindenki megismerte egymást, mindenki szerette, tisztelte „földjéit”, embertársát! Biz’ máma fehér holló számba megy bármily társadalmi állású ember is, akinek ne lenne egy pár „haragosa”, ami természetes, a társadalmi életet kisebb helyeken nagyon is rontja.

Jönnek a farsangi mulatságok, találkoznak újra az emberek! Talán ezek a mulatságok a „régiek” lesznek?!

Minden betegségnek van orvosa, van orvosága. Mért ne lehetne a társadalmi betegségnek is? Hisz’ ennek a gyógyításához még diploma sem kell! Itt minden ember orvos, ki jellemmel fárad, s kibén a társadalmi betegség fent jelzett ezer, meg ezer faja helyt nem foglal! Tegyenek hát ezek ezért a zilált, osztályokra bomlott, érdekszövetkezetekkel teli társadalmért valamit!!

Vagy ha nincs vállalkozó — mert biz a vállalkozót sárral szokták dobálni, hála helyett hálátlansággal fizetik — menjen minden úgy, ahogy tud. Még sohasem volt, hogy valahogy ne lett volna! Megjön az idővel magától is, aminek jönnie kell. De nektek jó öregek, igazatok van, amikor a „régiek”-ről beszéltek, s én mindig örömmel hallgatom a ti regényes, de igazsággal teli beszédeteket! Más időket, rossz időket élünk, talán nem is tőletek származunk, mert a társadalmi életben nem ismerhettek ránk! . . .

Crassus.

EGYLETEK, TÁRSULATOK.

Alakuló gyűlés. A „Miszlai Róm. Kath. Olvasókör” f. évi január hó 16-án tartott tisztújító közgyűlésen egyhangulag választotta meg tisztviselőit. Elnök lett: Turák János kántortanító, alelnök: Kövecses József, jegyző: Erdélyi Lajos, pénztárnok: Németh József nyug. gazdaszt, ellenőr: ifj. Horváth József, háznagy: Böröcz József. Választott még 10 választmányi tag. A kör megalakítóját és pártfogóját: Fülöpp György esp.-plebános, tb. pápai káplánt örökös díszelnökké választották. Egyhangulag elhatározottat a körnek a gazdaszövetségbe való belépése.

A bátaszéki polgári kaszinó tisztújító közgyűlést január hó 10-én tartotta meg. Elrök lett: Vargha László, alelnök: Máté József, igazgató: Mayer Alajos, jegyző: Müller Károly, pénztáros: Walter Gyula, könyvtáros Gesztesi Péter.

Közgyűlés A „Szekszárdi róm. kath. Társaság” folyó hó 24-én délután 4 órakor tartja rendes közgyűlését.

A várdombi polgári olvasókör folyó hó 6-án délután 3 órakor tartotta rendes évi közgyűlését, amelyen a lefolyt év bevételeiről és kiadásairól számolt be. Elnök lett Földes Dezső, jegyző Schneider József, igazgató Schámberger Ignác, pénztáros Willi Péter Koszter, könyvtáros Schámberger Antal; választmányi tagok lettek: Mizl Ferenc, Ullem János, Glück Márton, Jáhn János, Kneller János, Poszovátz Antal, Schámberger Alajos és Mesonits János; póttagok Hauk János és Willi Gyula.

A „Dombóvári Máv. szolgaszemélyzet társasága” f. hó 4-én tartotta tisztújító közgyűlését **Novák** István máv. hivatalnok, a kör díszelnökének vezetése mellett. A választás eredménye szerint elnök lett: **Ragács** Mihály, alelnökök: **Kovács** István, **Várad** Sándor, háznagy: **Lenti** József, titkárok: **Buder** Mátyás és **Kovács** Ödön, pénztárnok: **Molnár** István, ellenőrök: **Németh** Antal, **Göncz** János, könyvtárnok: **Schuttner** Károly, vigalmi elnök: **Will** István, választmányi tagok: **Balog** Ferenc, **Tury** József, **Horváth** Sándor, **Kardos** Vendel, **Mihály** István, **Horváth** Ferenc, **Topa** Ferenc, **Mergancz** Sándor, **Csepeli** József, **Kompa** István, **Pápai** György, **Máté** Ignác, **Tímár** Gyula, **Biró** György és **Kassás** Péter.

MULATSÁGOK.

Zeneestély. A tolnai „Jótekonysági Nőegyesület” folyó hó 16-án megtartott műkedvelői előadással egybekötött táncmulatsága egyike volt azoknak az estélyeknek, melyekről a résztvevő közönség a teljes melegezés érzésével emlékezik meg. A műsor első pontjaként a **Máté** Károly áll. iskolai igazgató-karmester vezetése alatt álló zenekar: **Máté** Károlyné és **Lengyel** Róza zongorán, **Ábrahám** Gyuláné harmoniumon, **Matejka** Janka cimbalmon, **Lengyel** Ferencné, **Dallmann** Gusztáv dr. és **Lengyel** Ferenc hegedűn, **Partl** Ferenc fuvalán, **Máté** Károly csellón és **Perler** Mátyás violón játszott zeneegyvelegeket kitűnő sikerrel. Gajdosi Böke Porzolt K. „Az irodában” című magánjelenetét adta elő sok tapsot aratva. Ezután **Hegedüs** F. „Nem jut eszébe” című

egyfelvonásos bohózatát adták elő a közönség zajos tetszésnyilvánítása mellett. Az estélyt három remek előkép fejezte be: A hit, képviselve **Lengyel** Róza és **Molnár** Ilonka által. A remény, képviselve **Tenzlinger** Istvánné és két gyermeke által. Az Irgalmasság, képviselve **Károlyi** Károlyné és **Perler** Jani által.

Táncestély. A harci polgári olvasókör folyó hó 24-én, saját helyiségében műkedvelői előadással egybekötött táncestélyt rendez **Belépő-díj** I. hely 1 kor., a többi hely 80 fillér. Szinre kerül a „Valami hibája van” című egyfelvonásos vígjáték.

Táncvigalom. A bonyhádi függetlenségi és 48-as pártkör 1909. évi január hó 30-án a kör helyiségeiben (Studer vendéglő) saját pénztára javára táncvigalmat rendez. A rendező bizottság élén **Csik** József elnök és dr. **Kanzler** Antal jegyző áll.

TANÜGYI HIREK.

Rovatvezető: Nagy Béla.

Iskolalátogatás. Ehéten a kir. tanfelügyelő-ség megvizsgálta a lajvér-pusztai községi, kövesd-pusztai községi, a mórjágyi ref., a batakapáti ág. hitv. ev., a kikői rk., a mocsényi rk., a faddi rk., ref. magán és a gerjéni ref. iskolát. Ezen kívül **Tihanyi** Domokos kir. tanfelügyelő elnököt a gerjéni új községi tanítóválasztásnál.

Tanító-választások. Az ujonnan szervezett váraljai ág. hitv. ev. II. tanítói állomásra **Koch** Henrik tanító választatott be.

A paksi ref. osztálytanítói állomásra **Csicsó** István okl. tanító választatott meg.

Államsegély. **Jónás** Jenő szekszárdi ref. tanítónak 183, **Farkas** József faddi rk. tanítónak 250 korona államsegély utalványoztatott.

Iskolák megnyitása. A hatóságilag bezárt alsónánai iskolák a járványos betegségek megszünte folytán újból megnyitattak.

— **Ingyen népkönyvtár.** A „Dunántúli Közművelődési Egyesület” mult hó 14-én Budapesten tartott közgyűlésén, melyen **Tihanyi** Domokos kir. tanácsos is részt vett, a dunaföldvári önálló szaktanító gazdasági ismétlő iskolának 100 korona értékű ingyenes népkönyvtárt adományozott.

NYILT-TÉR.

Nyilatkozat.

A „Tolnamegyei Közölny”-ben megjelent „Borvásár” című közleménynek reám vonatkozó részét illetőleg e lapban nyilatkozatot tettem közzé a közel multban, valótlanoságnak minősítvén ama bizonyos szavahihető uriember bemozdását, híresztelésének bizonyítására s arra szólítván fel titkos jóakarómat, hogy nevével mielőbb ismertessen meg.

A kis kedves ennek ellenére jelentkezésre hajlandóságot maig sem arult el, mélyen hallgat, mint a dinnye a füben. Tehát azonfelül, hogy más rovására óhajt felkapaszkodni az ugorkafára, a kijelentésért férfiasan helyt állni nem mervén, még gyáva is. Ez azonban — bármennyire ekszstirpálandó és szégyenletes tulajdonság legyen is a gyávaság — az én emberemnek — ekszponált helyzetére való tekintettel — bűnül fel nem róható. Tudatában van ő annak, hogy idegen portán illetéktelenül működött. És most hallgatólag beismeri, hogy valótlan állított. Mivel pedig valószínűleg tudja, hogy ez bűn — titkon tán hamut is szór fejére. Vezeklésében nem háborgatom, amire vágytam: az igazság tisztán áll, több szavam nics hozzá.

S hogy a való tény iránt senkinek kételyei ne támadjanak, kijelentem egyuttal, hogy a szóban levő borkereskedőkke csak annyiban álltam összekötöttesben, hogy az én boromat is megvették. Kalauzuk sem én, hanem nászom. **Mayer** Mátyás, bátaszéki szőlősgazda volt, aki pedig — említés arról, hogy vörös bort is akarnak vásárolni, nem tétetven — sehova sem utasította őket. Tudtommal innen nem is **Vilányba**, hanem **Badacsnyba** utaztak. S ha vörös bor vásárlási szándékuk szóba került volna, természetes, hogy elsősorban a mienket ajánljuk megvételre és nem riasztjuk őket egyenes kárunkra **Vilányba** **Temerdek** jót gondolhat felőlem és valóban görbe észjárású egyénnek kell lennie annak, aki rólam, a szekszárdi borvidék érdekének előmozdítására — fáradságot nem kímélve, anyagi áldozatoktól vissza nem

riadva — évek óta önzetlenül törekvő köz-katonáról azt képes feltételezni, hogy ily piszkos üzelmekre kapható vagyok, s a szekszárdi bortermelő társaim ellenségeként pellengérré állítani merészel. Kedvem volna a szeme közé nézni ennek az egyénnek!

Bátaszék, 1909. január 15.

Szél Gáspár,
bortermelő.

PÉNZINTÉZETEK.

Rovatvezető: Schneider János.

A Szegzárdi Takarékpénztár 62. évi mérlege.

A lefolyt év a nyugodt munkálkodás éve volt. Az 1907. év mozgalmas voltának eredménye tulajdonképp az 1908. év mérlegében észlelhető. A részvény-kibocsajtás a felmerült költségek levonása után is tizenegy és félszer koronát meghaladó haszonhoz juttatta a takarékpénztárt. Ugyanis azon új részvényeket, amelyeket a részvénytulajdonosok elővételi jog alapján nem jegyeztek, az igazgatóság tagjaiból alakult sindikátus vette át és 600 korona eladási áron értékesítette; az árban elért különbözetet pedig a takarékpénztár javára számolta el. Az igazgatóság ezen eljárása — mint említettem — a takarékpénztár ez évi mérlegének rendkívül szép eredményét nagyban elősegítette. Hozzájárul azonkívül ahhoz, hogy az évi tiszta nyereség 30.741 korona 40 fillérral kedvezőbb, mint az 1907. évben az is, hogy az új alapszabályok értelmében a tartalékalap nem kamatoztattatik, mint eddig és hogy a nagy betétállomány folytán rendelkezésre álló nagytőke igen kedvezőleg helyeztetett el; a kihelyezett pénzek 47.323 korona 33 fillérral hoztak több kamatot, mint előzőleg. A részvény-kibocsajtás folytán a betétállományból bár nagy összeg vonatott ugyan el, azért a főkésített kamatokkal a betétállomány ez év végén némi emelkedést mutat az 1907. évinél. A kihelyezéseknél a jelzálogkölcsonöz 271.571 kor. 08 fill., folyószámla-kölcsonöz 65.357 kor. 62 fill., előleg és kezességi kölcsonöz 33.889 kor. 81 fillér emelkedést mutat; a váltótárca-számla azonban, amely egyébként is csekély volt, 45.835 kor. 83 fillér apadást tüntet fel. Az intézet ez évi tiszta nyeresége a múlt évi nyereséghozzához nélkül 135.906 kor. 41 fill., azzal együtt 152.862 kor. 51 fillér. Ezen nyereségből a jutalékok, jutalmazások, a nyugdíjalap dotálása és jótékony célú adományok levonása után rendelkezésre áll 109.621 kor. 78 fillér, amelyből levonva az értékpapiroknál jelentkező és az értékpapir tartalékalapnál leirt 5866 kor. 32 fill., a fennmaradó 103.755 kor. 46 fill., ha a részvények értékét 600 koronára teszszük, 8.645% -nak felel meg, amelyből 5.833% kifizettetik, 2.812% pedig a részvények belértékének emelésére fordítottatik; ugyancsak arra szolgál a nyugdíjalap dotálására fordított összeg is, amely 0.476% -ot tesz ki, így a részvények tényleges hozadéka 9.121, vagyis annak dacára, hogy a részvények száma 1200 helyett 2000, csak 2.453% -kal kevesebb, mint az 1907. évben.

Az egész mérlegből az tűnik ki, hogy az igazgatóság élénk tevékenységet fejtett ki; az alapszabályok 38. §-ában megjelölt üzletköröket felőlelte, s a hol lehetett fejlesztette körültekintő és gondos működésével. A mérleg főbb adatai a következők: Összes vagyon 7,248 885 kor. 78 fillér, amelyből jelzálogos kölcsonözben 3,424.621 kor. 17 fill., folyó számlán 1,766.568 kor. 79 fill., váltó kölcsonözben 843.125 kor. 61 fill., értékpapirokban 247.209 kor. 40 fill. van elhelyezve. Az intézet alap-tőkéje 400.000 korona, tartalékalapjai 623.713 kor. 19 fillér (ez évi dotációval 653.174 kor. 17 fillér), betétállománya 5,975.331 kor. 48 fill.

Az intézet gondos, körültekintő vezetését azonban semisem igazolja fényesebben, minthogy a vezetőség a jövőről is gondoskodik, így bár a részvényesek osztaléka címén 70 ezer koronát oszt szét, tartalékalapjait különféle címen ebben az üzleti évben 42621 kor. 78 fillérral gyarapította.

A nyereség felosztására vonatkozólag az igazgatóság a következő javaslatot terjeszti a február hó 4-én tartandó közgyűlés elé:

Adassék:

1. Az alapszabályok 84. §-a alapján meghatározott célokra (tartalékalapra, nyugdíjalapra, az igazgatóság, felügyelő-

bizottság és tisztviselők jutalékára)	36.694 K 73 fill.
2. Osztalékra 2000 részvény után á 35 K	70.000 „ — „
3. Részvénybélyegre	176 „ — „
4. Tiszteletdíjra	1000 „ — „
5. Rendkívüli tartalékalapra	10.000 „ — „
6. Értékpapir tartalékalapra	6000 „ — „
7. Osztalékalapra	6000 „ — „
8. Nyugdíjalapra	3000 „ — „
9. Jótékony célra	1810 „ — „
10. Gyakornokok jutalmazására	300 „ — „
11. Intézeti szolgák	260 „ — „
12. Vitessék át 1909. évre	17,621 K 78 fill.

A Dunaföldvári Takarékpénztár 40-ik mérlege.

Négy évtizednek munkálkodását fejezte be az 1908. évvel vármegyénk ezen egyik nemcsak legrégebbi, de legtekintélyesebb pénzügyintézet. Az 1907. évben megkezdett parcellázás a lefolyt évben is tekintélyes haszonhoz juttatta az intézetet, de ezen kívül az igazgatóság szakértelme, agitálása és kuláns eljárása az intézetet a fokozatos fejlődésnek útjára vezette, úgy hogy ezen évben is oly tekintélyes osztalékot fizetett, amilyent csak a rendkívüli eredményű 1907. évben fizetett a 40 év lefolyása óta.

Az igazgatóság ügybuzgalmát jelenti a hercegfalvi fiókintézet megteremtése, valamint az összes üzletágakban elért emelkedés. Az intézet betétállománya 171.164 kor. 38 fill., a váltótárca 93.889 kor. 12 fill., a kötvény kölcsonöz 20.494 kor. 58 fillér emelkedést mutatnak. Egyedül a jelzálogkölcsonözknél észleltünk 27.818 kor. 40 fillér apadást.

A takarékpénztár évi tiszta nyeresége 53.442 kor. 43 fill., amelyből levonva a 6000 kor., múlt évi nyereséményáthozatot, a tényleges tiszta nyeresémény 47.442 kor. 43 fillér. Ezen nyereségből 28.000 kor. kifizettetik osztalék fejében, 5700 kor. pedig a részvények belértékének emelésére a tartalékalapra fordítottatik, amely ezen összeggel 156.000 koronára emelkedik.

Ha figyelembe vesszük, hogy a részvények forgalmi értéke 400 korona, úgy a kilizetett osztalék 8-75 százalék kamatoztatásának felel meg, a részvények belértékének gyarapítására fordított összeg pedig 1-78 százaléknak, így a részvények összes hozadéka 10-53 százaléknak felel meg, mely bár kisebb mint az 1907. rendkívüli évé, de még mindig első helyen áll megyénk pénzügyintézetének osztalékai között.

A mérleg főbb adatai a következők. Összes vagyon 2.523,112 K 88 f., amelyből váltókölcsonözben 1.4720,37 K 46 f. Jelzálogkölcsonözben 375,223 K 16 f., kötelezvényekre 117,228 K 64 f., folyószámlára 156,322 K 99 f. Értékpapirokban 55820 K van elhelyezve. A baracstemplomi pusztá értéke 205,160 K képvisel. Az intézet alap-tőkéje 160,000 K, tartalékalapjai 178316 K 09 f. képviselnek. Betét állománya 1.834,600 K 53 f. Vizszeszámítás 256251 K volt. A nyereség felosztására vonatkozólag az igazgatóság a következő javaslatot terjeszti a január hó 31-én tartandó közgyűlés elé.

Leírásra fordítottassék	300 K — fill
Tartalék tőkére	5700 „ — „
Jutalékokra	11,110 „ 50 „
Osztalékra	28,000 „ — „
Tisztv. drágasági pótl.	1900 „ — „
Intézeti ház értékesítkentésére	2000 „ — „
Jótékony célra	1731 „ 33 „

TÖRVÉNYSZÉK.

Esküdtszéki tárgyalások. A szekszárdi kir. törvényszéknél a f. év február havában megtartandó esküdtszéki tárgyaláson a következő ügyek tárgyalatnak:

Február 8-án a szándékos emberölés bűntettével terhelt Gazsó Istvánné szül. Koleszár Kati és társa elleni ügy.

Február 9-én a szándékos emberölés bűntettével terhelt Wolf Miklós elleni ügy.

Február 10-én a szándékos emberölés bűntettével terhelt Tóth György elleni ügy.

A tárgyalásra a következő esküdtek és helyettes esküdtek lettek kisorsolva:

1. Rendes esküdtek: Czéh Antal, Dicity László, Fabricius István, Bátaszék. Fördös Dezső Uzd, ifj. Györi Pál Sárszentlőrinc, Haspel József, Holub János, Horváth Béla Uzd, Haffner György,

Kölesd, Hutter Nándor Paks, Hónig Aibert Bonyhád, Jeszenszky Andor Csibrák, Joó Dömötör Károly Dunaszentgyörgy, dr. Kanzler Antal Bonyhád, Kurcz István Györköny, Lábodi István Bátaszék, Lehman György Tolna, Mutschenbacher Lipót, dr. Müller Ferenc, Námh József Tolna, Parragh József Dunaszentgyörgy, Perkál Henrik, Schön Béla Tolna, Sollar István Ócsény, dr. Szily Géza Tolna, Sipos Márton, dr. Spányi Leó, Szentmártoni Lajos Fadd, dr. Steiner Lajos, Stann István, Széki István Decs.

Helyettes esküdtek: Fülöp Lajos géplakatos, Fóris János, Nikitics Antal, Parrag János Kovács, Szomju Mihály, ifj. Scheleznik Győző, Szondy István, Schleicher József, Takler Ferenc Bóvári és Tóth Antal Szekszárd.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

B. S. Budafok. Nagyon köszönöm. A lap meg. K. F. Mucsi. Jövő számtan. Oszbach György községi bíró úrnak, Diósberény. Német nyelvű lap Tolnavármegye területén nem jelenik meg.

Találmányok

szabadalmazása vagy értékesítése előtt úgy Magyarországon mint bármely külföldi államban, forduljon a

„Szabadalmi Ujság“

szekszárdi szerkesztőségéhez Budapest, VII. ker., Erzsébet-körut 26. Kérje a „Szabadalmi Ujság“ ingyen mutatvány-számát. 16-2

Ideális arcz-eréme a zsirtalan

DIANA ARCZKENŐCS

nappali használatra.

Az arcznak üde színt kölcsönöz és azt bársonypuhává teszi.

Éjjeli használatra a zsirszerű

DIANA ARCZKENŐCS

szeplő, májfolt és mindennemű arc-tisztátalanság ellen.

Ára 1 korona.

Diana szappan 70 fillér.

Diana hölgypor 1 kor.

Kapható:

Szeghy Sándor gyógyszer-tárban Szekszárdon. 2-26

Értesítés!

Tisztelettel tudatjuk, hogy Tolnán az **Ádám és Till-féle**

cementáru gyárat

átvettük és kibővítvé saját vezetésünk alatt tartjuk üzembn.

Gyártunk legújabb mintára berendezett cementteto- és mindenféle színű burkoló lapokat, jászlakat, vályukat, kutfalazó és csatorna-csőveket, kutfedeleket, kálvhalábakat, oszlopfeket, keményfedeleket, hatarköveket, Krisztus-feszületeket, mindenféle (Mária, angyal) szobrokat, cement- és műkö sarkköveket, krip a-keretet és fedelet. Továbbá elvállalunk új építkezéseknél műkö szoklik, valamint mindenféle cement-, beton- és terrazzo munkákat.

Áruink a legszolidabb kivitelben készülnek és áraink a legjutányosabbak.

Tisztelettel:

Till és Straubinger
cementáru gyártók, Tolna.

Fischl Lajos butor- és épület-asztalos, a „Pirnitzer József és Fiai“ kereskedők házában dus raktárt tart, a legújabb és legmodernebb butorokból, szalon-ágyakból és irodaberendezésekből, részletfizetésekre is. Azonkívül nagy raktárt tart vasbutorokból. Asztalos-munkák a leggyorsabban, jutányos áron készülnek.

Értesítés.

A Szekszárdi Kaszinó f. évi január hó 31-én délelőtt 11 órakor tartja saját nagytermében

rendes évi közgyűlését,

miről a kaszinó igen t. tagjai az alapszabályok 20. §-ának 2 ik pontja értelmében ez uton értesítettnek arról, hogy a mennyiben a jelzett napon tartandó közgyűlésen elegendő egyleti tag meg nem jelennek, a közgyűlés a megjelenetek számára való tekintet nélkül f. évi február 7-én d. e. 11 órakor fog megtartatni.

A közgyűlés tárgyai:

1. Intéző igazgató évi jelentése.
2. 1908. évi zárszámadások tárgyalása.
  - a) Házipénztár számadása.
  - b) Bezerédj-szoboralap számadása.
  - c) Simontsits könyvtár számadása.
  - d) Váradi-alap számadása.
3. Az 1909 évi költségvetés tárgyalása.
4. Az alapszabályok 21. §-ának i) pontjában meghatározott időben netán bejelentendő indítványok tárgyalása.
5. Tisztujtás.

Szekszárdon, 1909 január 20.

Simontsits Elemér,
intéző igazgató.

Grammofon kedvelők figyelmébe!

Bármely gyártmányu dupla (két oldalú) lemezt 1 kor. 50 fillér
.. ..
ráfizetéssel .. ..

új lemezre átcserélek.
Óriási lemez választék.
Grammofonok mélyen leszállí-
tt árban beszerezhetők ::

F e k e t e H u g ó

rövidáru, szabócikkek, ajándék- és
.. ..
.. ..
SZEKSZÁRD, Kaszinó-bazár.

Eladó bikák és kanok.

A **kajmádi** gazdaságban köztenyésztésre kiválóan alkalmas, tenyészigazolványnyal ellátott **piros-tarka bikák** és tisztavérű mangolica **fiatal tenyészkanok** eladók. Tudakozódhatni az intézőségnél:

Kajmád, u. p. Tolna.

Hirdetmény.

A **Bátaszék** községben évenként tartatni szokott 4 országos vásáron való helypénzszedés joga **folyó évi február hó másodikán délelőtt 11 órakor** Bátaszéken, a község házában tartandó **nyilvános árverésen** bérbe fog adatni.

Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt a jegyzői hivatalban betekintheők.

Kelt Bátaszéken, 1909. évi január hó 18-án.

Erdős Gábor Ohmacht János
jegyző. bíró.

Egy 2½ lóerejű teljesen jó-
karban levő, kevéssé használt

BENZINMOTOR

villamos gyújtással, transmis-
sioval együtt üzemnagyobbítás
folytán 1500 koronáért eladó.
— Megtekinthető a Molnár-féle
nyomdai r.-t.-nál Szekszárdon.

Monogrammok

himzéshez, egyszerű és diszes kivitelben,
jutányos áron kapható

SINGER MÓR

latszerez, vésnök és himzőminta készítőnei

Szekszárd, Casino-bazárépület. 2-5

Előnyomdák olcsón berendeztetnek

Kossuth Ferencz levele!

Tek. Balázsovich Sándor gyógyszerész
urnak Sepsiszentgyörgy.

„Csúzos“ bántalmaknál az „INDASZESZ“
bedörzsölése jó hatásának mutatkozott. Kérem
legyen szives nekem három üveggel küldeni.

KOSSUTH FERENCZ.

Számos előkelőségek és orvosok igazol-
ják, hogy a törvényesen védett székelyhavasi

INDASZESZ

gyógyfű sóborszesz

legjobb szernek bizonyult a test és izmok ed-
zésére. Üdit és frissít. Megóvja a testet a hideg
káros betolyásától. Massagehoz (gyuró-kenő-
kura) felette ajánlatos. **Leghatásosabb szer**
csúsz, köszvény, rheuma, fejfájás, nátha,
influenza, tagszagztatás és mindennemű
meghülésből eredő bajok ellen. A székely-
havasi „INDASZESZ“ össze nem tévesztendő
más sóborszesz készítményekkel, melyek egy-
szerű szeszkeverékek, holott az „INDASZESZ“
székelyhavasi gyógyfüvekből előállított és hatá-
sában felülmulhatatlan gyógyszer-különlegesség.

Készíti Balázsovich Sándor gyógyszerész,
Sepsiszentgyörgy. A törvényesen védett szé-
kelyhavasi „INDASZESZ“ kapható 2 és 1 ko-
ronás üvegekben az országokban mindenütt
Főlerakat: Szekszárdon, Miklós Aladár dro-
gériájában. (3-10).

LEGNAGYOBB-SZŐLŐLTVÁNYISKOLA
AZ ÁLLAMI FELÜGYELET MELETT LÉTESÜLT

MILLENNIUM

TELEP

NAGYŐSZ

TORONTÁL M.

TERJEDELME 500 KAT.HOLD
KÉSZLET SOK MILLIÓ
ÁRJEGYZÉK INGYEN

MILLENNIUMTELEPEN-VETTEM

NEM A
MILLENNIUMTELEPEN-VETTEM

MEGHIVÓ.

A „Dunaföldvári Polgári Takarékpénztár Részvény-
társaság“ 2. folyó évi február hó 7-én délelőtt 10 órakor sa-
ját helyiségében tartandó

III. évi rendes közgyűlésére

van szerencsém a t. részvényeseket meghívni.

Dunaföldvár, 1909 január 10-én.

Tisztelettel:

Baumgärtner Sándor
elnök.

Tárgysorozat:

1. Két részvényes választása a jegyzőkönyv hitelesítésére.
2. Igazgatóság jelentése az 1908. évi üzlet eredményről.
3. A felügyelő-bizottság jelentése a zárszámadás és mérleg felől.
4. A mérleg megállapítása, a nyereség felosztása és a felmentvény megadása.
5. Az alapszabályok 34. §-a értelmében 20 igazgatósági tanácsosnak vá-
lasztása.
6. Az alapszabályok 28. §-a értelmében igazgatóság választása.
7. Az igazgatóság, esetleg egyes részvényesek által az alapszabályok 23.
§-a értelmében bejelentendő indítványok feletti tárgyalás.

Fa-árjegyzék

a tolnai erdőirtási vállalatnál 13-52

	Kor.
Szilfahasáb méterönként	34.—
Szilgömb	30.—
Tölgyhasáb	31.—
Lágyhasáb	22.—
Lágygömb	19.—

Házhoz szállítva saját kocsimmal **K 1.40** az újvárosi új temető melletti fátelapról.

Venni szándékozók előjegyezhetnek a **nagy-tózsdeben** és **Szabó Emil** újvárosi kereskedőnél.

Névjegyek**Eljegyzési lapok****Esketési és bál megihivók****Táncrendek**

modern kivitelben szerezhetők be a

Molnár-féle nyomdai műintézet r.-t.-nál

Szekszárdon

Üzlet megnyitás.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szíves tudomására hozni, miszerint **Szekszárdon, Széchenyi utca 140. szám alatt** (volt Martin-féle ház) a mai kornak megfelelő

butor üzletet

nyitottam.

Raktáron tartok legújabb divatu, szolid kidolgozású butorokat igen jutányos áron.

Egyen felhívom a nagyérdemű közönség szíves figyelmét ugyanazon házban levő **asztalos-műhelyemre**, hol minden igényeknek megfelelő modern butorok elkészítését bármely rajz után elfogadom.

Kiváratom helyet szívesen szolgálok.

Főtörekvésem olcsó árban jó minőségű butort szállítani.

Midőn ezt a nagyérdemű közönség szíves tudomására hozom, kérem szíves pártfogását.

124-908.

Kiváló tisztelettel

Laskó Károly

6-52

asztalos és butorraktáros.

Pollitzer sérv-ambulatorium

nyilvános orvosi rendelő-intézet sérvbaj-sok, ferdénőttek és amputáltak részére
Budapest; IV., Kossuth Lajos utca 8, félemelet.

Az intézet szakorvosa bárkinek teljesen **díjtalanul** rendelkezésére áll. Az orvosi vizsgálat igénybevétele vásárlásra nem kötelez.

Orvosi ellenőrzés! Mérsékelt árak!

Egyéni speciális kezelés! 13-32

Szabadalmazott sérvkötők már 5 koronától feljebb.

Vidéki megrendelések az intézet szakorvosa által lelkiismeretesen felülvizsgálatnak s pontosan és legnagyobb titoktartás mellett eszközöltetnek.

Hygienikus cikkek a legfinomabb minőségekben, orvosiilag ajánlva és sterilizálva. Feltétlenül megbízhatóak. Tuca-tonként 2-16 koronáig.

Ugyanott most jelent meg: »Az ember egészsége« című orvosi mű, mely kizárólag a sérvbajjal, annak ellen-szereivel és kezelésével foglalkozik. E munkát bárkinek díj-talanul és zárt borítékban küldi meg az intézet igazgatósága.

Eladó.

Dunaszentgyörgy községben 6½ hold belsőséggel kényelmes **7 szobás urilak** szükséges mellék helyiségekkel, gazdasági épületekkel és egy nagy ki-terjedésű kitűnő borpince, amelyben 1000 hektó bor elhelyezhető, elköltözés miatt eladó, esetleg bérbeadó.

Érdeklődők a feltételeket ugyanott megtudhatják.

Dunaszentgyörgy 1909 január hó.

Haidekker Károly.

Tolnavármegye központi járásának főszolgabirájától.

386/909. sz.

Pályázati hirdetmény.

Tolnavármegye központi járásához tartozó **Tolna** nagyközségben üre-sedésbe jött

jegyzői állásra

pályázatot hirdetek.

Felhívom mindazokat, akik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1883 évi I. törvénycikk 6. § a, illetve az 1900 évi XX. törvénycikk 1. §-ban előírt minősítést igazoló okmányokkal felszerelt kérvényükkel folyó évi január 31-éig hivatalomnál benyujtsák.

Javadalmazás:

A községi pénztárból 1200 kor., állami fizetés kiegészítés 400 kor., Az ügykörébe utalt magánmunkálatokért, a szabályrendeletileg megállapított díjak.

A választást Tolna község-házánál 1909. évi február hó 1-én d. e. 10 órakor fogom megejteni.

Szekszárd, 1909. évi január 18-án.

Bajó Pál,

főszolgabíró

Az eredeti **AFRANA** és **WETTINA**

varró- és műhímzőgépek

a jelenkor
legtökéletesebb
gyártmányai.

Singer családi, karikahajós, **Central-Bobbin** és iparos varrógépeink körforgó szerkezettel a legtartósabbak, miért is minden varrógéper 10 évi kezességet vállalunk.

Kedvező fizetési feltételek!

Nagy varrógép- és kerékpárjavító műhely.

Használt varrógépeket becserélünk!

Tolnamegye legnagyobb gépraktára.

Alkatrészek az összes rendszerű varrógépekhez.

Szakértő műgépészünket kívánatra bárhova vidékre is kiküldjük.

MÜLLER TESTVÉREK

varrógép, kerékpár és
gazdas. gépraktárban

Szekszárd, Kaszinó-bazár.

Fióközetek: Dunaföldvár, Bonyhád.

4-52